

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 28P/246/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120211396
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Vorobelová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2021:8120211396.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Katarínou Vorobelovou v právnej veci starostlivosti súdu o mal. D. E., nar. XX.XX.XXXX a mal. P. E., nar. XX.XX.XXXX, v konaní zastúpené opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov, pochádzajúce z matky O. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom G., E. X, a z otca G. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom G., E. X, t. č. I., O. XXX, Č. O., v konaní o zvýšenie výživného, takt

rozhodol:

I. m e n í rozsudok Okresného súdu Prešov, č. k. 29P/68/2020-18 zo dňa 20.08.2020 vo výroku o výživnom tak, že:

z v y š u j e výživné zo strany otca pre mal. D. E., nar. XX.XX.XXXX, a to zo sumy 30 % zo sumy životného minima na nepľnoleté, nezaopatrené dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa Zákona o životnom minime za obdobie od 01.10.2020 do 31.12.2020 na sumu 80 Eur mesačne a od 01.01.2021 do budúcnosti na sumu 100 Eur mesačne, ktoré bude platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky od 01.10.2020 opakovane do budúcnosti,

z v y š u j e výživné zo strany otca pre mal. P. E., nar. XX.XX.XXXX zo sumy 30 % zo sumy životného minima na nepľnoleté, nezaopatrené dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa Zákona o životnom minime za obdobie od 01.10.2020 do 31.12.2020 na sumu 60 Eur mesačne a od 01.01.2021 do budúcnosti na sumu 80 Eur mesačne, ktoré bude platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky od 01.10.2020 opakovane do budúcnosti,

II. d l Ź n é v ý ž i v n é za obdobie od 01.10.2020 do 31.10.2021 na mal. D. vo výške 855,74 Eur a na mal. P. vo výške 595,74 Eur povoľuje otcovi zaplatiť do 6 mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku,

III. v prevyšujúcej časti, návrh matky z a m i e t a,

IV. žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ō v o d n e n i e :

1. Matka svojím návrhom podaným na tunajší súd dňa 30.09.2020 žiadala zvýšiť výživné pre maloletú D. zo sumy 30 % zo sumy životného minima na sumu 150 Eur mesačne a pre maloletú P. na sumu 130 Eur mesačne.

2. Svoj návrh odôvodnila tým, že potom čo sa zotavila z ťažkého úrazu jej boli zverené deti opätovne do starostlivosti. Zo strany otca však bolo určené minimálne výživné, ktoré nepostačuje na krytie potrieb maloletých. Pretože matka poberá len invalidný dôchodok, príspevok na hygienu a prídavky na dve deti.

Maloletá D. začala navštevovať strednú školu a maloletá P. nastúpila do vyššieho ročníka základnej školy. Náklady na zabezpečenie potrieb maloletých sa zvýšili.

3. Otec s návrhom nesúhlasil ani čiastočne. Na svoju obranu uvádzal skutočnosť, že údajne nevedel kde sa maloleté deti zdržujú preto výživné neplatil. Taktiež spomínal údajný zostatok z finančných prostriedkov z vyporiadania BSM, ktoré matka mala použiť na výživné. Taktiež poukazoval na svoj nepriaznivý zdravotný stav.

4. Opatrovník vzhľadom na potreby maloletých detí, navrhol zvýšiť výživné podľa možnosti a schopnosti otca.

5. Súd vykonal dokazovanie výsluchom rodičov, oboznámením sa s obsahom tunajšieho spisu sp. zn. 29P/68/2020, správou opatrovníka, dokladmi o príjmoch a výdavkoch rodičov, ako aj ďalším spisovým materiálom a zistil tento stav:

6. Maloleté deti D. a P. pochádzajú zo vzťahu matky O. E. a G. E.. Matka utrpela v roku 2012 rozsiahle popáleniny pri výbuchu plynovej bomby, následkom čoho bola hospitalizovaná a postúpila 36 plastických operácií. Starostlivosť o maloleté deti v danom čase prevzala sestra matky P. G. za pomoci jej mamy R. T.. Zotavenie matky si vyžadovalo dlhodobú liečbu. P. G. zabezpečovala starostlivosť o maloleté deti ako aj svoje štyri maloleté deti. V súčasnosti je zdravotný stav matky už lepší a maloleté deti bývajú v domácnosti matky. Rodičia maloletých detí nežijú spolu.

7. Rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 29P/68/2020-18 zo dňa 20.08.2020 boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti matky a zo strany otca bolo určené minimálne výživné. V tom čase rodičia spolu nežili. Otec žil v Českej republike. Išlo o určenie výživného tak ako bolo určené pôvodne v rozsudku o zverení maloletých v konaní o rozvod manželstva. V tom čase otec pracoval ako pomocný robotník na stavbe. Údajne si nemohol nájsť stále zamestnanie. Jeho príjem bol asi 100 Eur mesačne. Matka bola nezamestnaná, pracovala brigádnicke. Jej príjem pozostával z prídavkov na deti 44 Eur mesačne. Brigádnicky si privyrobila asi po 80 Eur. V čase rozvodu manželstva mali maloleté deti osem a štyri roky.

8. V súčasnosti matka poberá invalidný dôchodok od 04.06.2013 vo výške asi 320 Eur. K tomu poberá rodinné prídavky na dve deti a príspevok - kompenzáciu na hygienu vo výške 19 Eur. Matka je nezamestnaná. Do polovice októbra bývala s maloletými deťmi v trojizbovom prenajatom byte, za ktorý uhrádzala nájom 360 Eur. Finančne jej vypomáhala rodina, taktiež neziskové organizácie. Matka poberala náhradné výživné, keďže otec maloletých o výživu, výchovu, starostlivosť a vôbec o maloleté deti nejavil záujem. V súčasnosti matka býva v časti rodinného domu, za ktorý platí nájom 100 Eur. Obýva kuchyňu a jednu izbu. Zmluva je zatiaľ uzatvorená na dobu neurčitú. Matka uviedla, že otec maloletých detí mal informácie kde sa deti zdržiavajú, prípadne si tieto informácie mohol zistiť. O deti však nejaví záujem, na ich výživu neprispieva.

9. Maloletá D. nastúpila v školskom roku 2020/2021 na Strednú odbornú školu T. E. G., odbor kaderníčka, pričom bolo nutné jej zakúpiť rôzne pomôcky do školy, hrebene, nožnice, česacia hlava a podobne. Len česacia hlava stála 200 Eur. Finančne v danom čase matke pomohla jej matka.

Maloletá P. nastúpila v danom školskom roku do piateho ročníka základnej školy. Vzhľadom na finančné možnosti matky sa obe deti stravujú doma. Matka im zakupuje podľa možnosti ošatenie, obuv, hygienu a podobne. Obom dcéram matka platí životné poistenie, spolu vo výške 25 Eur mesačne. D. uhrádza telefónny paušál 20 Eur, mladšej dobíja kredit 10 Eur na mesiac. Obe deti sú zdravé, zakupuje im lístky na MHD po 10 Eur mesačne, ZRPŠ nezaplatila keďže je to dobrovoľné a nemala z čoho. Taktiež deťom pri nástupe do školy zaplatila knihy, anglický jazyk po 15 Eur, poistné v škole 4 Eura. Zakúpila im ďalšie školské potreby, perá, zošity, prezuvky, potreby na TV a podobne. Matka žije sama, priateľa nemá. Asi dvakrát do roka dostáva balíčky jedla, prípadne výpomoc z rôznych charitatívnych organizácií, napríklad deti dostali zariadenie detskej izby a počítač. Matka v súčasnosti pracuje len brigádnicke. Prácu si hľadá.

10. Otec žije dlhodobo v Českej republike, kde pracuje. Vo svojej výpovedi opakovane uviedol, že údajne z predaja bytu malo ostať 2 700 Eur, ktoré sa mali použiť na výživné pre deti. Žiadny doklad o tomto nepredložil a matka danú skutočnosť poprela, uviedla, že naopak ostali ešte zo spoluzitia ďalšie dlhy, ktoré musí splácať. Išlo o finančné prostriedky z februára 2012. Otec taktiež uviedol, že mu matka bránila v styku s deťmi. Súd však zistil, že žiadne konanie o úprave styku, prípadne o výkon rozhodnutia na

tunajšom súde ani na iných súdoch neprebíhalo. Otec má ďalšiu vyživovaciu povinnosť k maloletej E. Y., nar. XX.XX.XXXX, ktorej platí výživné 50 Eur mesačne. Žije s priateľkou, ktorá je zamestnaná, jej príjem je asi 21 000,- Kč. Otec uviedol, že má zdravotné problémy s ramenom, pričom na základe povolenie otca si súd vyžiadal správy od ošetrojúcich lekárov. Po oboznámení týchto správ súd zistil, že otec bol PN od 31.05.2020 do 15.06.2020 na základe stavu po napadnutí inou osobou a od 14.09.2020 do 23.12.2020 z dôvodu pracovného úrazu pre bolesti pravého ramenného kĺbu. Dochádzal na rehabilitáciu, PN bola ukončená 23.12.2020, kedy sa hybnosť znormalizovala. Od tejto doby u lekára nebol. Ortopéd uviedol podobné skutočnosti, pričom uviedol, že kontrolné vyšetrenie z 29.10.2020 preukázalo zlepšenie a plnú hybnosť pravého ramena, pričom predpokladaná doba liečenia u tohto typu poranenia bola 6 - 12 týždňov. Obmedzením mohla byť bolestivosť ramena pri záťažích. Na ďalšiu kontrolu sa pacient nedostavil, súčasnosti stav lekár posúdiť nemohol. Otec pracuje pre agentúru J. D.. O.. M.. a jeho príjem za prvé tri mesiace roku 2021 bol viac ako 12 000,- Kč. Podľa čestného prehlásenia priateľky otca hradia spolu na polovicu nájomné vo výške 7 000,- Kč mesačne, inkaso 2 710,- Kč mesačne, paušál a internet 1 633,- Kč mesačne, potraviny 7 000,- Kč a spoločný prenájom záhradky 5 000,- Kč mesačne. Ide spolu o sumu 23 343,- Kč z ktorých otec má mesačne uhrádzať 11 671,50,- Kč, pričom výdavky na oblečenie, osobné potreby si každý hradí sám.

11. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

12. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

13. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

14. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

15. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

16. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

17. Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

18. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

19. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späť odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

20. V predmetnom konaní súd zistil, že potreby maloletých detí od poslednej úpravy značne narástli. Maloleté deti nastúpili na strednú školu - maloletá D. alebo na druhý stupeň základnej školy - maloletá P.. Náklady či už na zabezpečenie školských pomôcok, stravy, ošatenie, hygieny sú nepomerne vyššie, samozrejme sú vyššie aj stúpaním životných nákladov.

Matka po tom čo utrpela úraz bola dlhodobo PN. V súčasnosti už PN nie je, má však zdravotné obmedzenia. Poberá invalidný dôchodok, má sťaženú možnosť nájsť si prácu, túto si však hľadá. Momentálne pracuje len brigádnicky.

Otec dlhodobo žije v Českej republike s priateľkou s ktorou si hradí náklady na bývanie, dokonca aj prenájom záhradky vo výške 5 000,- Kč, ktoré v žiadnom prípade súd nemohol zahrnúť do oprávnených výdavkov. Súd pri určení výživného vychádzal z toho, že návrh je dôvodný aj keď podľa možnosti otca nie v celosti. Súd vychádzal z toho aká je minimálna mzda v Českej republike, v minulom roku bola 14 600,- Kč (555 Eur), v tomto roku 15 200,- Kč (578 Eur). Hoci otec preukázal príjmy, tieto nedosahujú ani minimálnu mzdu. Naopak jeho mesačné fixné výdavky, bez stravy, s priateľkou sú vo výške jeho čistej mesačnej mzdy. Z toho je logicky zrejmé, že otec má aj iné príjmy z ktorých si hradí náklady na stravu, ošatenie, zdravotnú starostlivosť a podobne.

Súd vychádzal z toho, že otec nemá zdravotné obmedzenia, keďže tieto jeho tvrdenia sa lekáorskými správami nepreukázali. V Českej republike je dostatok možností nájsť si prácu, aspoň za minimálnu mzdu, ktorú zrejme aj otec dosahuje.

Pri zohľadnení skutočnosti, že má ďalšiu vyživovaciu povinnosť, ktorú je schopný si plniť a žiadny dlh na nej nemá a s poukazom na vek tohto dieťaťa, ktorý je výrazne nižší ako u D. a P., mal súd za to, že je namieste zvýšiť výživné tak ako to žiadala matka od 01.10.2020. Súd však zohľadnil skutočnosť, že v danom čase bol otec PN. Zvýšil výživné z minimálneho výživného na sumu 80 Eur pre maloletú Sandru a 60 Eur pre maloletú Tamaru. Od 01.01.2021 potom súd určil otcovi výživné vo výške 100 Eur a 80 Eur na každé dieťa.

Je zrejmé, že otec si dlhodobo svoje rodičovské povinnosti neplní. Súd nezohľadnil tvrdenie otca, že by mu matka bránila v stretávaní, keďže žiadne takéto skutočnosti ani opatrovníkom preukázané neboli. Otec, ako je zrejmé, dlhodobo výživné neplní, o deti absolútne nejaví záujem, nepodal si návrh na úpravu styku v minulosti a v súčasnosti je táto možnosť len v teoretickej rovine. Hoci matka bola zdravotne nespôsobilá, otec neprejavil záujem o maloleté deti. Tieto museli byť v starostlivosti sestry matky. Je zrejmé, že otec si žije svoj spôsob života a maloleté deti do jeho života nepatria. Nie je však úlohou len jedného rodiča sanovať, tak osobnú starostlivosť, ako aj výchovu a výživu a druhý rodič absolútne o svoje rodičovské povinnosti nejaví záujem. Z tohto dôvodu súd mal za to, že je namieste zvýšiť výživné do výšky tak ako je uvedené v rozsudku, keďže táto výška vzhľadom na vek predovšetkým maloletej D. je potrebná.

Otec mal platiť minimálne výživné, ktoré bolo od 01.07.2020 do 30.06.2021 vo výške 29,42 Eur a od 01.07.2021 vo výške 29,87 Eur. Od 01.10.2020 do 30.06.2021 čiže za deväť mesiacov mal otec uhradiť 264,78 Eur na každé dieťa a od 01.07.2021 do 31.10.2021 za ďalšie štyri mesiace mal uhradiť 119,48 Eur. Zvýšením výživného od 01.10.2020 do 31.12.2020 mal otec pre maloletú D. uhradiť 240 Eur a za ďalších 10 mesiacov do 31.10.2021 1 000 Eur (10 x 100 Eur). Spolu tak mal uhradiť 1 240 Eur. Odpočítaním sumy, ktorú uhradil 384,26 Eur potom vznikol dlh otcovi u maloletej D. vo výške 855,74 Eur. U maloletej P. mal otec uhrádzať od 01.10.2020 do konca roka 60 Eur, teda za tri mesiace mu vznikol dlh 180 Eur a za ďalších 10 mesiacov do 31.10.2021 800 Eur, spolu 980 Eur. Odčítaním zo sumy 980 Eur sumy 384,26 Eur, ktoré otec uhradil ako minimálne výživné za toto obdobie, vznikol otcovi dlh na výživnom vo výške 595,74 Eur u maloletej P..

21. V prevyšujúcej časti súd návrh matky ako nedôvodný zamietol, čo do jedného dňa v mesiaci september ako aj nad určené sumy výživného vzhľadom na možnosti otca.

22. Podľa § 232 ods. 3 CSP, lehota na plnenie je tri dni a plyní od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

23. V predmetnom konaní je zrejmé, že otec je dlhodobo zvýhodnený vo vzťahu k matke, ktorá musí zabezpečovať len z minimálnych príjmov výživu a starostlivosť o maloleté deti. Napriek tomu vzhľadom na výšku samotného dlhu, ktorý otcovi vznikol mu súd povolil zaplatiť tento dlh v šiestich mesiacoch od právoplatnosti rozsudku. V tejto dobe je dostatok priestoru, aby otec zvýšil pracovné úsilie, získal finančné prostriedky prácou alebo si zabezpečil úver, prípadne pôžičku a matke dlžné výživné pre maloleté deti zaplatil.

24. Podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

25. Podľa § 57 Civilného mimosporového poriadku, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

26. Podľa § 58 Civilného mimosporového poriadku, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

27. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa vyššie citovaných ustanovení. Keďže ide o konanie podľa Civilného mimosporového poriadku, súd nepriznal náhradu trov konania žiadnemu z účastníkov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu (Okresný súd Prešov) na Krajský súd v Prešove, písomne v troch jeho vyhotoveniach. (§ 362 ods. 1 CSP)

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Odvolanie proti rozsudku možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 CMP)

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 ods. 2 CMP)

Ak odvolanie neobsahuje odvolacie dôvody alebo ak sú odvolacie dôvody nezrozumiteľné, súd vyzve odvolateľa na doplnenie odvolacích dôvodov. (§ 62 ods. 3 CMP)

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).